

obč. odbora izpodriniti in celo z mladimi mlečnimi nadomestiti, misleč da se bodo dali ti bolj komandirati, kajti stari so mu začeli zobe kazati. Naš Medved deloval je pri volitvi grozno, in podpiral ga je hočki modrijan in gospodski kmet Fivac. Ali ni jima sreča mila! Mi Laporčani smo začeli premišljevat; dokler nismo imeli tukaj „medvedovega brloga“, imeli smo 12% obč. naklade; ali z daj smo dospeli na 160% in to še ni zadosti. Ako bi šle v občinah volitve po Medvedovem receptu, tedaj prišli bi gotovo na 200% obč. doklad! Celu najbližnji medvedovi pristaši začeli so skimavati. Medvedu bi bila to deveta briga, ako bi nam začeli posestva prodajati; saj ja ima Medved denar, da bi jih po ceni nakupil. Dotični kmetje pa bi jo popihali v Ameriko. Ako Medved ne odneha, potem bomo napeli druge strune in bode moral plesati; hočkemu modrijanu pa bomo podkurili pod pete, če bo lazil preveč okol „medvedovega brloga“. Laporčani.

Iz Amerike Milwaukee Vis 20. avgusta 1911. Slavno uredništvo! Prosim prostora za par vrstico Vašem cenjenem listu; sicer ne za kako veselo poročilo. Kar se tiče sedaj v Ameriki delavskih razmer, je začelo jako slabo postajati, bliža se že zima, oznanjevalka gotove krize. Iz vseh krajev severne Amerike se poroča edino le o pičlem delu, o brezposelnosti, slabem zaslužku. Delavci ki še imajo delo in še količkaj zaslužka vstrajajo do zadnjega na svojem mestu in torej novincu prav težko in sedaj skoro že nemogoče dela dobiti. Zatoraj ne priporočamo nobenemu se podajati pred volitvami predsednika v Ameriko. Sicer ne bo tu ob času volitve tako brutalni boj, kakor je bil v naši domovini ob državnoborskih volitvah, katerega še dosedaj svetovna zgodovina ni imela vknjižene; ali vse eno zna biti katastrofa za delavstvo in gotovo s takim položajem prizadeti so in bojo najbolj izseljenci. Tukaj se pripravljata za volitve edino le dve močni stranki, namreč republikanska ali kapitalistična stranka, in delavska. Kaj da nam prinese bodočnost se še sedaj ne more sklepati, ali vse eno za nas izseljence posebno pa še za nas avstrijske podanike je to važno in jako težavno vprašanje. Pa zakaj, dragi rojaki, bi se sedaj spravljali iz svoje domovine in si iskali strehe, kruha in zaslužka kakor večni popotnik Ahasver po svetu? Saj se vam je podel vihar volitev, vihar agitacije, in gotovo bote povzdignjeni od Vaših odrešenikov v deveta nebesa, ki so vam jih obljubovali, da so dosegli svoja častna mesta in mastne plače. Pa kakor prinašajo nam vzhodni vetri, ne bo pa prav nič z vsem, kar se je obljubovalo in ti ubogi delavec, ti revni mali posestnik in obrtnik ostanesh naprej sužnik, in žrtev te strastne politike. Ako se ne prebudiš, ako ne

nastopiš z vsemi močmi v boj, da spraviš zastopnike ljudstva na krmilo, le take, v katerih še je srce, v katerih je še kaj ljubezni do Vas, ubogih trpinov; taki naj pridejo enkrat na površje, ki bodo dejansko delovali za blagor vseh, ki je imajo zastopati: Takrat si zasigurate obstoj in srečnejšo bodočnost. Ali v sedanjem položaju ne preostaja Vam druga: ali umreti lakote ali se pa dati postaviti pod kap iz lastne hiše in čakati, da Vas ponese veter kakor kak list Bog ve kam... Zatorej na delo, za lastno rešitev in za srečnejšo bodočnost naših potomcev! Vsem najsrčnejši pozdrav.

Franc Osojnik.

Gotovo govejo juho
najboljšega okusa dajo

MAGGI JEVE kocke

 5 h

Pazite natanko na ime **MAGGI** in varstveno znamko križeva zvezda. Druge kocke niso MAGGI-jeve.

Socialna razmotrivanja.

Spisal Joh. Drescher.

Ako vržemo en pogled na ljudsko gibanje posameznih dežel, potem prime človeka skoraj groza. Povsod naraščajoča draginja, beda, nezadovoljnost, nasilje, štrajki na eni, brezbrzičnost, ošabnost, brezobzirnost, nakopičenje milijonskega bogastva na drugi strani in naraščajoče potrebe na vseh straneh. Videli smo pred kratkem ustajajo vinogradnikov na Francoskem z vsemi grozdelstvi in uničenjem vsake vrste. In zdaj smo imeli zopet — razven okroglo 60 manjših štrajkov v zadnjih par letih — velikanski splošni štrajk na Angleškem, ki ni samo vpliv države ponižal, temveč je tudi celemu ljudstvu naravnost neizračunljivo škodo povzročil, trgovino in industrijo vstavil, ja celo ohrano ljudstva onemogočil in umrljivost zlasti pri otrocih potrojil.

*) „Dörfbote“ št. 35, XLI.

In ednake dogodke vidimo enkrat v tej, enkrat zopet v drugi državi. Noben izobraženi človek ne dvomi več o temeljnem stavku, da ima vsak pojav svoj vzrok. Isto velja tudi za deševno življenje narodov. In tako morajo ti rastki ljudske jeze tudi svoje vzroke imeti. Res je mnogo takih vzrokov. Omeniti pa hočemo danes le nekatere:

1. Vsled lahkega in vedno naraščajočega družbenega prometa, razširjenja splošne izobrazbe itd. nastopa tudi v vseh krogih nagon, vsvariti si boljše življenske pogoje, pridobiti si bolj ali manj navade in razkošje višjih, bogatejših. Vred tega vedne zahteve v vseh stanovih, ki jih pešpuje še naravnost rapidno naraščajoča cena stanovanj in življenskih sredstev.

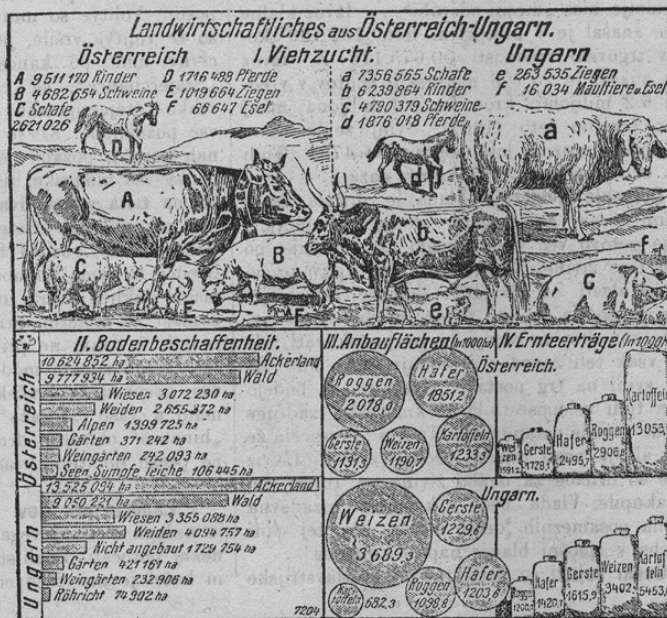
2. Vedno večji izdatki za alkohol in tobak. Svota za opojne pijače in tobak znaša v Avstriji in Nemčiji okroglo 10 tisoč milijonov na leto. Kje ostanejo pri tem velikanske svote? Ališ naših žena in deklet? Vsako leto nove, vedno bolj bedaste mode, ki jim morati slediti mati in hčerka slediti. Modni iznajditelji, veliki konfekcionarji v Parizu, na Dunaju, v Berlinu in v Londonu postanejo večkratni milijonarji; izdatki in potrebščine družin pa naraščajo nemajeno; istotako pa tudi nezadovoljnost povsod tam, kjer ni mogoče, si teh nepotrebnih neumnosti nabaviti. Kdor se izprehaja po glavnih cestah naših mest, se mora čuditi, od kje prihajajo velikanske svote za klobuke vseh vrst in kikirje, hlačnata krila itd. našega drugega drugega spola. Kakor opica se vse lišpa, do zadnje dekle, ja celo na kmetih se izgublja enostanost in štedilnost. Ako bi se te izdatke za lišp seštel, potem bi se omenjenih 10 tisoč milijonov pač potrojilo.

3. V splošnem primanjkuje pri visokih kakor pri nižjih stanovih prave srčne izobrazbe. Denašnji verouk je pravi „dril“ naukov, pri čemer ostaja čustvo, srce, popolnoma mrzlo: Ja, najb se celo v mnogih takozvanih pobožnih kmetijskih hišah tako srčno surovost, ki je naravnost ne verjetna. Tako se je n. p. pred kratkim enkrat v nekem lepem štajerskem trgu pripeljal na svojem vozičku mož, ki so mu bili obe nogi otrpjeni; revček moral je svoj voziček sam s dvema bergljoma naprej porivati. Mnogo truda je stalo, da je prišel na cerkveni grič. K tucate starih in mladih kmetičev pa je stalo okoli; a nikdo ni pomagal, dokler ni prišel neki starejši mož, ki je nesrečnežu na grič pomagal, potem pa zijalcem njih čudno pobožnost predbacival. In tako je tudi vera največjih oseb v višjih stanovih le navidezna; manjka ji vedno prave ljubezni do bližnjega.

4. Mnogo oseb višjih odlikovanih stanov želi vedno več vpliva, denarja in moči pridobiti, da peljejo potem čimbolj prijetno življenje. Ob teh pobožnih in nepobožnih baje „veleizobraženih oseb“ se mnogokrat tisoče vboгих ljudi in njih prihranjene krajcarje oslepari in v revščino spravi, kakor vidimo to vsak teden na polomih gotovih denarnih zavodov. Kaj briga visoke gospode jok in jamranje osleparjenih? Kje je tukaj vera, kje je prava srčna omika? Vera in bog te vrste ljudi je edino lastni „jaz“. Poštenje, svetle izgine pri mnogih dostikrat visoko šolanih gospodih, ki padejo v najgršo sebičnost. Mnogo nekdanj revnih, ali na besedah bogatih kričave pride s pomočjo drugih ljudi k vplivu in veljavi; kadar pa so tako rekoč pri polnem koritu, pridobijo si eno izborno službo za drugo in pozabijo potem tiste, ki so jim naprej pomagali. Koliko takih bi se lahko imenovali navedel! Saj se je vendar šele zadnjič v časopisih bralo, da se je dijete okroglo 125 ogrskih poslanov zarabilo. In kako taki ljudje o vboгem ljudstvu mislijo, so že mnogokrat pokazali; taki ljudje imajo 10—15.000 K letnih dohodkov, pa ne razumejo, zakaj ne more vboги vaški učitelj s 600 goldinarji na leto izhajati. Taki pojavi od usode odlikovanih ljudi so primerni, da širijo sovraštvo v ljudskih masah. Da se n. p. ljudski šolske učitelje, ki obneajo najbolj z revnjakim ljudstvom, na tako brezsrčni način pozabi, to bode gotovo k splošni nezadovoljnosti ljudstva prispevalo. Varovati bi se morali, lačne in naburjene učitelje v vasi pošiljati, ker morejo le seme splošne nezadovoljnosti širiti. Z našimi sredstvi se danes lačne ne spravi k mizi. Plaćajte učitelje pošteno, potem bode te lahko

Kmetijske zadeve.

Prepir za uvoz mesa v Avstrijo postaja z vsakim dnevom ostrijši. Da se splošne kmetijske razmere v Avstriji in na Ogrskem izpizna, prinašamo današnjo sliko. Vkljub razvitku industrije je kmetijstvo v naši državi vendar na prvem mestu. Na Ogrskem pa se sploh še o industriji prav malo vidi. Avstrijska živinoreja se vkljub ugodnim razmeram doslej še ni lepo razvila, medtem ko napreduje Ogrska ravno tako glede pridelovanja žitja, kakor tudi pri živinoreji, zlasti pri izreji ovc. — Naša slika je sicer prav lahko razumljiva. Prvi del slike (I.) kaže razmere v živinoreji obeh državnih polovic. Velikost posameznih podob kaže množino dotične vrste živine; na Avstrijskem imamo največ govede, na Ogrskem pa največ ovc. Drugi del slike (II.) kaže razmerje posameznih vrst zemlje; tretji del (III.) s posameznimi pridelki nasajene ploščine in četrti del (IV) uspehe žetve. Ogrska pridelala največ ječmena, Avstrija pa rži.

Zum Streit um die Fleischfuhr zwischen Österreich und Ungarn.

aj dobrega od njih zahtevali in potem bodejo
narodno na ljudstvo vplivali.

Naše vlade, naši parlamenti naj bi prišli
krat k zavesti, da naj se odstranijo
si narodni in politični prepiri
ar naj se vstvarijo gospodarske po-
stave, da se opravičenim zahtevam raznih
namov ugotovi in da pride zopet zaupanje v
mimo misleče prebivalstvo. Tako bi se okrepljal
tudi ugled in vpliv državne vlade. Močna vlada
pa je tam potrebna, kjer se ima opraviti z ele-
mentmi, ki hočejo brez dela živeti in ki imajo
svoj dobiček v razširjenju sovraštva ter prepira.
Sobotno nastopanje vlade pri velikih splošnih
dijah in prepirih je vedno znamenje, da se je
napravilo gotove grehe.

Dama

ki drži kaj na zdravo ne-
govnanje kože, ki hoče zlasti
pege odstraniti ter mehko,
nežno kožo in beli toint
dobiti in obdržati, uni-
vna se edino z
nim mlečnim milom
(znanka „Steckenperd“) od
Bergmann & Co. Težnja 2. E.
Kos za 80 h se dobi v vseh
apotekah, drogerijah in tr-
govinah s parfumom itd.

Novice.

Zopet klerikalni polom. Znano je, da so kle-
ricalci vseh narodov po celem svetu popolnoma
slabši. In istotako je znano, da se zgodi go-
tovo kakšna lumparija, kadar pričnejo klerikalci
gospodarskim ali društvenim delom. Klerikal-
ci se ravno ne gre nikdar za ljudsko blago-
stanje; vedno se jim gre za njih protiljudsko
politiko in za njih žre. Naši čitatelji se gotovo
spominjajo na velikanski klerikalni polom
na Koroskem. Dva visoka duhovniška sleparja
za vboje koroške kmete za milijone krvavo
izsiljenega denarja oropala. Ednaki slučaj se
je zgodil zdaj na Zgornjeavstrijskem v mestu
Steyr. Stvar je ta-le: Mesto Steyr ima kleri-
kalno delavsko društvo, katero si je l. 1908
lastno društveno hišo kupilo. Vodja je duhovnik
Fisch. Na troške društva je ta črnuh nakupil
za 80.000 K in drugo poslopje za 30.000
K. Napravil je gostilno, javno kuhinjo, me-
narijo itd. Zdaj pa je prišlo vso to spekulan-
tarsko podjetje na boben in državni pravdnik
je celo zadevo preiskuje. 280.000 kron je ne-
kaj kritega dolga. Delavcem in poslom so kleri-
kalci ta denar iz žepa izvabili in ti revni ljudje

bodejo tudi vso škodo trpeli. Farški zapeljivci
pa se smejejo v pest. In v take sleparske na-
mene se zlorablja katoliško vero! Res skrajni
čas, da papež brezobzirno prepove duhovščini
udeležbo pri denarnih podjetjih. Ljudstvo je po-
litičnemu farštvu vedno le molzna krava!

Posledice suše. Vrli list naprednih štajer-
skih kmetov „Dorfbote“ piše: Suša, ki je tako
dolgo trajala, je na vse rastline prav neprijetno
vplivala. Povsod so paše in polja posušena in
sežgana, drevesa pričenjajo svoje listje izgubljati,
sadje pa ne more dozoreti. Kmetijstvo izgubilo
bode mnogo krme; zato bodejo kmetije prisil-
jeni, da znižajo število svoje živine, ker niso v
stanju, da bi živino čez zimo prehranili. Prodaja
živine se je že pričela, seveda brez da bi se
cene mesa znižale. Še večja draginja mesa bode
prišla, ako bodejo hlevi v prihodnji spomladi
napol prazni. Pri temu ima tudi že zdaj trgovina
z živino mnogo izgube, ker tudi transporti ži-
vine mnogo pod vročino trpijo; zlasti svinje
poginejo mnogokrat na poti, tako da so za trg
izgubljene. Ako se torej ne posreči, nasprotno
korake storiti, prorokuje se lahko že danes za
zimo novo mesno draginjo, ki bode še hujša,
kakor smo jo doslej doživeli. Da bodejo obenem
tudi cene mleka in putra narasle, ni treba po-
sebeje omeniti. Ednaka bode tudi stvar z vrtnar-
skimi pridelki, z zelenjavo in s sadjem. Fabrike
konzerv naznanjajo že danes zvišanje cen, ker
dobijo potrebno sadje le v manjših množinah in
v slabši kakovosti. Žitje se je sicer srečno pod
streho spravilo, ali zrnje je mnogo trpelo in je
veliko lažje. Dostikrat je zrnje sploh prehitro
dozorelo. Zetev krompirja sicer še ni popolnoma
pokvarjena, ali to se pri nadaljnji vročini še
lahko zgodi; ravno tako pri repi in enakih
pridelkih. Bržkone bode torej tudi za revno
ljudstvo prepotrebni krompir dražji postal. Goz-
dovi so pod sušo hudo trpeli. Gozdna zemlja je
oddala sleherni ostanek mokrote. Vsled tega
bode malo jagod in gob. Tudi na rast dreves
je vročina slabo vplivala. K temu pride še, da
vsled izsušenja gozdnih požari lažje in hujše na-
stajajo. V nekaterih pokrajinah so gozdni požari
že na stotine hektarjev gozda uničili. Mrčesje
nastopa v suhem vremenu mnogo hujše; ne samo
miši, marveč tudi drugi škodljivci se pojavljajo.
Vse te razmere so najhujše oškodovanje kmetij-
stva. Ne samo, da so neposredno prizadeti
kmetovalci zaradi slabe žetve oškodovani in je
s tem tudi njih kupna zmoglost manjša, bode
nova draginja tudi še širše kroge ljudstva hudo
prizadela.

Plemena govede v Švici. Glasom zadnjega
štetja z dné 21. aprila 1911 imamo na Švicar-
skem sledeča plemena goveje živine:

	kosov	%
1. Šekasta živina (Simmentaler)	795.092	=55.1
2. Rujava živina	535.151	=37.1
3. Črni šeki (Freiburg)	38.196	=2.6
4. Eringer (podobni Pincgavcem)	31.010	=2.2
5. Tuja plemena in križanja	43.922	=3

Skupaj 1.443.371 = 100

Križanja se pojavijo zlasti v obmejnih krajih z
lepo razvito živinorejo in kmetijstvom.

Živa teža živine v Nemčiji. Oblastveno se
je v tem oziru srednjo živo težo pri živini na
Nemškem tako le izračunalo:

Voli	610 kilogramov
Biki	580
Krave	490
Mlada živina (čez 3 mesece)	305
Teleta	62

Iz Spodnje-Stajerskega.

Deželni zbor štajerski bode na kratko je-
sensko zasedanje sklican. Deželni odbor je nam-
reč z večino glasov sklenil, da to vladi pripo-
roča. Slovenski zastopnik Robič je bil proti
sklicanju... Bržkone bodejo prvaki zopet o b-
stvarirali in delo preprečili. Ali kdor seje
preprij, žel bode vihar.

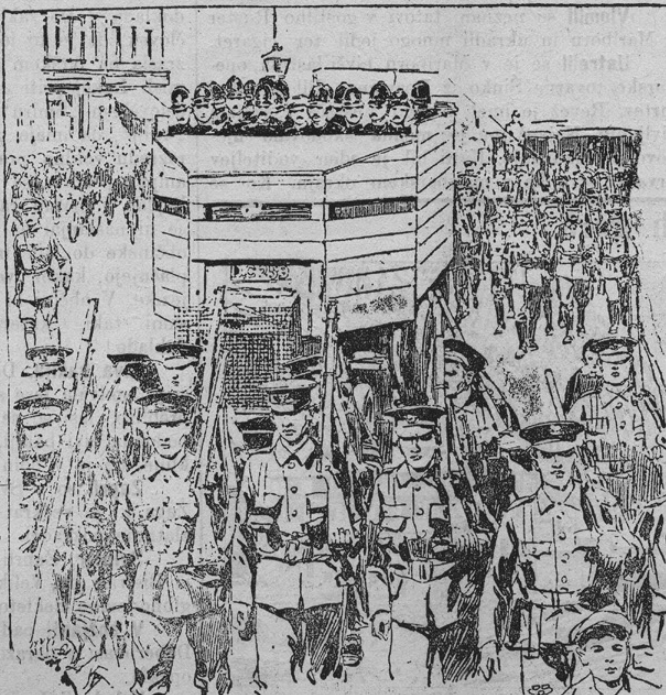
Na also! Prijatelj Tebničmar nam
piše: „Na also, prmejkšu, zdaj pa je ptujsko
mesto rešeno vseh nadlog in neumnosti in te-
žav. Iz krempljev nemčurstva in šnopsa, pek-
lenskega poglavarja in hudobnega „Štajerca“
je rešeno ptujsko prebivalstvo, — in lepi časi
zmage slovensko-katoliške „misli“ so prišli...
Doslej smo imeli namreč v Ptuj le vrabce,
ščinkovce, srake, smrdakave in „sokole“. Teh
„sokolov“ sicer ni bilo mnogo; vsi so imeli na
eni razglednici prostora in v eni bikovski škat-
ljici bi se lahko čez Dravo pripeljali. Mnogo jih
ni bilo in še ti so imeli večidel „šnefleur-hlače“.
Ali zdaj je vse drugače: novega ptujskega so dobili
v Ptuj! Zadnje nedelje je priletel čez kranjske
hribe in doline v prijazno dravsko dolino. Usta-
novili so namreč v Ptuj telovadno društvo
„Orel“. Sakrabort, to pa je več kot mačkine
solze! Sicer to ni avstrijski „orel“, ker nima
dveh glav. Podoben je bolj ruskemu orlu z eno
glavo. Pravzaprav pa sploh nobene glave nima.
Sicer je tudi ne potrebuje. Ali brez šale, —
telovadno društvo „Orel“ imamo zdaj v Ptuj
in nas to veseli, do solz nas gane in vso ne-
varnost kolere ter vso mesno draginjo smo nad
tem veseljem pozabili. „Orel“ imamo v Ptuj,
pa če se svet podere! Prav živahno bodejo „orli“
telovadili. Minorit Vapovčič je tudi član in bode
gotovo imenitno čez „kozla“ skakal; krasni
pogled bode to, kadar bodejo debeli trebuh
po lojtrah lazili in čez štrike skakali! In naš ljubi
prijatelj Pšunder, dolg kot smreka, bode kozo-
lec delal in kaplan Jager salti mortale. Tisti
gospod profesor iz gimnazije pa bode šel med
atlete, ker nosi vedno tako debelo palico. Ču-
jemo, da bodejo napravili ženski oddelek. Fa-
rovške kuharice in „Marijine kčerke“ bodejo v
samih „švimhoznah“ vojaški „Wippen“ in „Knie-
beuge“ delale. To je nekaj, kar bode tudi naj-
večjemu brezvercu dopadlo. Ne vemo še, kje bo-
dejo „orli“ telovadili. Najbolje bi bilo v klostru.
Kajti tam je mnogo prostora in debeli zidovi.
„Sokoli“ pa so zdaj „fuč“. Z njimi ni nič več,
„sokoli“ so „fertik“. Najbolje je, da napravijo
„sokoli“ tako, kakor prijazni žnidar Vesjak:
vzamejo naj plavo „Kornblume“ in naj se vo-
zijo z avtomobilom po mestu... Zivio!

Občinske volitve v Ptuj je namestništvu
potrdilo. Kakor znano, so nekateri gospodje vlo-
žili proti tem volitvam rekurz, katerega je pa
oblast v vseh točkah zavrnila.

Volitve v zgornje-radgonski okrajni zastop
so se vršile 30. in 31. avgusta. Kakor poroča-
mo tudi v uvodnem članku današnje številke,
končale so volitve z mogočim napredom
naše stranke. Dolgo se je čakalo na te
volitve. Kajti prvaki so prav dobro vedeli, da
jim bode odklenkalo, ker pametno prebivalstvo
je njih žalostno gospodarstvo docela izpoznalo.
Zato pa so klerikalci volitve na vse mogoče
načine zavlačili. No, končno so se morale voli-
tve vendar vršiti in klerikalce je res tista usoda
zadela, pred katero se ne bali in tresli. Napredni
možje imajo zdaj v okrajnem zastopu dvetre-
tjinsko večino, — „Brackijanci“ so zopet na
krmilu! Odločilna je bila volitev v veleposestvu.

Od angleških stavk.

Poročali smo že o veli-
kanskem angleških štrajkih,
pri katerih je prišlo n. p. v
mestu Liverpool do pravicah
mestnih bojev. Ravno v tem
mestu je položaj še sedaj
težen. Do kakšnih priprav
je morala angleška policija
poseti, kaže naša današnja
šika. Skupina policajev se
amerava namreč v najne-
varnejši mestni oddelek Ho-
ndstuttsch podat. Posamezni
policisti bi bili seveda takoj
od razburjenih delavcev pobiti.
Zato se peljejo v težkem,
pazanim transportnem auto-
mobilu, obdani od vojakov.
Ta transport je sicer podo-
ben razmeram v sovražnikovi
deleti; ali drugače pač ni šlo.

Ein Kurioser Transport von Polizisten während der Streikunruhen in Liverpool.

Zahtevajte

povsod

„Štajerca“.